

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabilmo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrta leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Strelci iz Bosne.

Odkar je bil ustanovljen hrvatsko-slovenski klub in so bili vanj sprejeti tudi slovenski napredni poslanci, začel se je tudi sarajevski nadškof Stadler vtikati v slovenske notranje zadeve. Čuje se, da je ta mož, ki je sicer dober Hrvat, a fanatičen klerikalec prve vrste, prav izdatno pomagati, da so dalmatinski klerikalni poslanci podpirali Plojevo akcijo zoper slovenske napredne poslance, in res se od tedaj njegov list „Vrhbosna“ prav rad in obširno bavi z — gonjo zoper slovenko napredno stranko.

Tak članek je priobčila „katoliškoj prosvjeti“ služba „Vrhbosna“ — prav revna revija, v kateri se zrcali vsa plitvost Stadlerjevih peresnih kuljev — tudi pod naslovom „Tko je kriv slovenskomu boju“. Zagrešil je ta članek nadškofov tajnik, M. Tvrtković.

Nevednost in domišljavost tega ob-skuranta nam v resnici imponirata, prav tako kakor drzovitost, s katero se upa, soditi razmere, ki so zanj s sedmimi po-čati zapečateni knjiga. Ta mož napada

Ljubljanski „Narodni dom“ in naš list s tisto lažnjivostjo in s tisto hudobnostjo, ki jo premore le na pol omikan klerikalec.

Jedro njegovih izvajanj je: Ko je prišel škof Jeglič v Ljubljano, je storil dve velikanski žrtvi, da poravna nasprotje mej obema slovenskima strankama, naročil se je na „Slovenski Narod“ in prestopil je prag „Narodnega doma“. „Vrhbosna“ pravi, da s tem je Jeglič „prenio dvije ogromne i teške žrtve miru i slogi za volju; on je time liberalcima u ime konservativaca pružio ruku pomirnicu.“ — Toda liberalci s tem nismo bili zadovoljni in smo proti škofu začeli boj samo zato, ker je šentjakobskemu župniku pisal pismo, naj pri ljubljanskih občinskih volitvah agitira za klerikalne kandidate, in od tedaj da škofa preganjamo, samo zato, ker ni liberalec, ampak katoliški škof.

Borba v Slovincih, pravi „Vrhbosna“, ni politična nego verska. Liberalci so brez-veci, klerikalci so verniki, a „rubikon se je prešao, sad valja borbu nastaviti na život i smrt“.

Odkrito povemo, da se nam ne zdi vredno, zavračati take bedastoče, kakor jih je nakvasil tajnik sarajevskega nadškofa. Zabeležili smo jih samo kot kronisti, da se ve, kaj pišejo o naših razmerah pisarji nadškofa Stadlerja, saj ve pri nas vsakdo, da se je med napredno stranko in škofovo začel boj, ker škof brezpogojno ni ostal v domačem boju nad strankami, nego se po-stavil na čelo klerikalne stranke. Napredna stranka ni začela boja zoper škofa, ampak škof je začel boj zoper napredno stranko.

Sarajevskim klerikalcem pa svetujemo, naj se prej informirajo, predno se oglašajo s svojo nevednostjo.

Tržiške vode.

Iz Tržiča, 30. aprila.

Znani tovarnar g. Andrej Gassner, posestnik predilnic v Tržiču, v Liverpoolu, New Orleansu itd., razpošilja brošuro, v kateri popisuje na 31 straneh svojo državnozborsko kandidacijo na Predarskem, ob enem pa tudi svojo dobrodelnost, zlasti v

tržiškem okraju, katera dobrodelnost in do-brohotnost baje izvira iz njegovega katoličanstva.

Ne moremo si misliti, kaj namerava s to tiskovino g. Gassner, ali tisti njegov podpiranec, ki je kakor v obče znano, vsled svoje bistroumnosti še celo izgubil vladno pooblaščenje kot gorski inženir. Morebiti se pripravlja g. Gassner še celo za kandidata v deželni zbor, in upa vsaj tržiške kaline ujeti na svoje limance, ker se mu je ta namera pri pobožnih Predarcih izjalovila.

Ne izgubljali bi mi časa niti črnili radi gospoda Gassnerja, ako bi se v brošuri sami ne nahajal stavek, ki g. Gassnerja in sploh te vrste gospodo primerno karakterizuje. Na strani 14 omenjene brošure, koder se popisuje Gassnerjeva požrtvovalnost in človekoljubnost, zlasti delavcem nasproti, in koder se pripoveduje, kako ga obožavajo javni funkcionarji, pripoveduje tudi o nemškonsprednem listu „Vorarlberger Tagblatt“, ki je 10. januarja t. l. pisal: „Das Urtheil über ihn (g. Gassnerja) lässt sich kaum in die Worte zusammenfassen: Ein mit einem Rosenkranz zugeschnürter Geldsack“. To je druga bisaga, za katero bode tudi treba, da se prične „Slovenski Narod“ zanimati.

Radi priznavamo, da g. Gassner mnogo daruje cerkvam in časih podpira tudi uboge, a to stori tudi vsakdo drugi, ki ga manj dolžnost do taci dejanj veže nego gosp. Gassnerja, ki ima kot delodajalec velik dobiček od delavca, in je torej dolžan delavca podpirati. Da pa to človekoljubje pri gosp. Gassnerju ne sega dalje nego do tovarniške meje, (časih niti do tja, kakor je pokazalo njegovo vnebovpijoče postopanje proti tistim delavcem, ki so bili proti kandidaturi dr. Šusteršiča v V. kuriji), dokaz nam je njegovo postopanje v zadevi njegove nove vodne naprave na Mošeniku nad Tržičem.

Ker je stvar javne važnosti, jej hočemo posvetiti nekoliko vrstic, iz katerih naj se razsodi dobrohotnost g. Gassnerja.

Ko je pred letom srečno končal svojo vodno pravdo tovarnar Molini na Bistrici in s pomočjo nekaterih, kmetom zelo naklonjenih gospodov vzel kmetom zadnjo kapljo vode, prišel je g. Rieger z načrtom,

Mošenik pod Hafbauerjevo žago zaježiti in vodo dovesti po rovu do električne stacije nad Tržičem, od tod pa silo električnim potom dovajati predilnici na Voje.

Temu načrtu uprli so se v prvi vrsti gospa Hofbauerjeva in vsi posestniki vodnih naprav v Tržiču. Navedli so razne ugovore ter protestovali, da se jim vzame voda — napravi neredni dotok in nekaterim prista-vam, kakor tudi občini sami oškodujejo stu-denci, ki dajo pitno vodo.

Akoravno so bili ti ugovori več nego opravičeni, propadli so Tržičani v vseh treh instancah in bili primorani, vložiti pritožbo na upravno sodišče, katero ji bode gotovo ugodilo, ker se je pri tej priliki besedilo za-kona glede prvenstva vodne pravice povsod prezrlo.

To dejstvo samo na sebi kaže, kako dobrohoten je gospod Gassner, ki ima na-kopičenega premoženja več, nego ga zase in svojo blago družino potrebuje, pa vendar še dela na to, da bi malim obrtnikom tržiškim, ki žive za silo od svojih vodnih naprav, še ta mali dohodek odjedel. Čuditi se je pri tem, da so tudi oblastva zavze-mala ista stališča z Gassnerjem, dasi so priznala, da Tržičani niso poljedelci, ampak navezani, služiti si kruh z raznimi obrti.

Kaj pa poreče k temu naša trgovska in obrtna zbornica? Upamo, da se zavzame z vso energijo za male obrtnike.

— Gorjanski.

V Ljubljani, 1. maja.

Vlada in poljski klub.

„Czas“ je dobil z Dunaja poročilo, da se razmerje med vlado in poljskim klubom začinja jasni. Celó večno nezadovoljna skupina poljskih poslancev priznava, da so vodje poljskega kluba znali pridobiti za deželo to, kar se je v sedanjih parlamen-tarnih in budgetarnih razmerah in z ozirom na parlamentarno konstelacijo sploh dalo doseči. Kanalska predloga vstreza željam dežele (Galicije), dasi del poslancev z za-htevano finančno vdeležbo dežel ni za-dovoljen. Tudi železniško vprašanje se bo prav ugodno rešilo. Sedaj bodo morali tudi

bo predstava . . . Jaz pojdem tudi . . . in ti takisto?“

„Hm . . . ne vem . . . In kdaj se vrne?“

„Rekla je, zvečer.“

„Kje je Natalija?“

„Natalijo je vzela mama seboj, da ji pomaga oblačiti in slačiti se; Akulina pa je šla nabirat gobe v gozd. Zakaj pa dobé, papa, komarji rdeč trebuh, kadar ugriz-nejo?“

„Ne vem . . . Zato, ker pijejo kri . . . Torej ni prav nikogar doma?“

„Nikogar, čisto sam sem.“

Zajkin je sedel v fotelj ter se ozrl v okno.

„Kdo pa nam bo dal jesti?“ je vprašal.

„Danes niso nič kuhali, papa. Mama je mislila, da ne prideš, in ni pripravila obeda. Jedla bo z Olgo Kirilovna pri skušnji.“

„Jako pohvalno . . . In kaj si je del ti?“

„Pil sem mleko. Kupili so mi za šest kopek mleka. Povej mi, papa, zakaj pa pi-jejo komarji kri?“

Zajkin je začutil nakrat, kako ga tišči nekaj na rebra. Slaba volja, jeza in togota so se ga polastile tako, da je težko dihal ter

LISTEK.

Odveč.

Ruski spisal A. P. Čehov.

Sedma ura meseca junija. S postaja-lišča Hilko, k vasi, ki je letovišče, se je valila množica pravkar z vlaka stopivših kmetov, otovorjenih z vrečami, zavoji pa-pirja in kartoni. Vsi so bili videti utrujeni, lačni in slabe volje, kot bi solnce ne sve-tilo, in trava ne zelenela tudi zanje.

Med njimi se je vlekel tudi Pavel Matvejevič Zajkin, član okr. sodišča, visokovzrasel, a sključeno hodeč mož v suk-njici, podobni bluzi iz cenenega blaga in s kokardo na ponošeni uniformski čepici. Bil je ves prepoten, rdeč in mračen.

„Vi se vozite torej vsak dan na de-želo?“ ga je vprašal izletnik v rumenih hlačah.

„Ne, vsak dan ne,“ je odgovoril Zaj-kin osorno. „Žena in sin stanujeta v tem letnem času vedno tukaj. Nimam časa, voziti se vsak dan venkaj, pa tudi drago je.“

„Prav res, predrago je,“ je vzdihnil gospod v rumenih hlačah. „V mestu ni možno hoditi na kolodvor peš, nego treba

voza, vožni listek stane dvainštirideset ko-ppek, po poti si kupi človek časniki in iz-pije za okrepitev čašico vodke. Vse to stane sicer le nekaj kopek, malenkost, toda tekom celega poletja se vendarle nabere dvesto rubljev. Seveda ima človek za to naravo, idilo na deželi, tega ne tajim, ali pri naših uradniških plačah, to veste sami, je treba računati s kopekami. Ako izdaš eno nepremišljeno, ne moreš spati vso noč. Da, tako je . . . Jaz, častiti gospod . . . jaz nimam časti, poznati vašega priimka in očetovega imena . . . imam okoli dva-tisoč rubljev letne plače, sem v činovnem razredu drž. svetnika, pušim tobak druge vrste in nimam niti enega rublja odveč, da bi si kupil vichysko mineralno vodo, ki mi jo je zapisal zdravnik proti ledvič-nemu kamnu.“

„Sploh je križ,“ je dejal Zajkin po kratkem molku. „Gospod, jaz mislim, da so si počitnikovanje na deželi izmislili hu-dič in ženske; hudič iz same hudobije, ženske pa iz brezmejne lahkornosti. To ni življenje, nego prisilno delo, peklo. Tu je soparno, zadušilo, človek ne more sopsti, premetavaš se z ene strani na drugo in ne najdeš miru. Tam v mestu pa nimaš ne pohišstva ne poslov, kajti vse je na kmetih . . . vrag vedi, kaj dobiš jesti,

nimaš nikogar, ki bi ti pripravil samovar, še pošteno umiti se ne moreš . . . ko pa prideš tu ven, da bi se v naročju narave odpočil, moraš teči po prahu in vročini . . . Fej! . . . Ali ste oženjeni?“

„Da . . . Troje otrok,“ je vzdihnil go-spod v rumenih hlačah.

„Sploh križ . . . Čuditi se je naravnost, da še živimo.“

Končno so dospeli do vasi. Zajkin se je poslovil od gospoda v rumenih hlačah in koračil k svoji kmetiški hišici. Doma je našel smrten mir. Čulo se je le brnenje komarjev in klicanje na pomoč v pajčevino zašle muhe. Okna so bila zastrta z zastori iz musselina, skozi katere so se videli ve-neči ovetovi geranij. Na nepobarvanih ste-nah poleg slik in na slikah oljnatega tiska so dremale muhe. V veži, v kuhinji, v je-dilnici nobene človeške duše. V sobi, ki je bila zajedno stanovanje in salon, je našel Zajkin svojega sina Petrčka, malega, šest-letnega dečka. Petrček je sedel za mizo in rezal, našobivši spodnjo ustnico, s škarjami iz igralnih kart pik-pobe.

„Aj, ti si, papa!“ je zaklical, ne da bi se obrnil. „Dober večer!“

„Dober večer . . . Kje pa je mati?“

„Mama? Odšla je z Olgo Kirilovno k skušnji, kjer igrajo gledališče. Pojutrišnjem

nasprotniki priznati, da vodje poljskega kluba interese dežele dobro varujejo, in da zaradi odgoditve podraževanja Tešinske gimnazije niso mogli stopiti v opozicijo ter podreti za seboj vse mostove. „Czas“ je torej s Koerberjevo vlado z ozirom na poljaki klub prav zadovoljen. Tudi „Przedswit“ piše, da se je obrnil politični položaj Poljakom ugodno, da je „Kolo“ lahko zadovoljno. Koerber se na Nemce in Čeha ne zanaša več in se je približal „Kolu“, da si ustanovi „stalno večino“ (?) za svoje predloge v parlamentu. Slično poroča tudi „Gazeta Narodowa“.

Iz Srbije.

Beligranski dopisnik „Novega Vremena“ je bil v avdienci pri kralju Aleksandru, ki je izrazil svoje veliko zadovoljstvo, da se je iznova ustanovilo med Srbijo in Rusijo prijateljsko razmerje, katero bode podlaga srbski zunanji politiki. Kralj je dejal tudi, da nova srbska ustava docela vstreza srbskim razmeram. Tudi ruski „Svjet“ je z novo ustavo prav zadovoljen. „Mosk. Vedomosti“ pa dvomijo, da bi razdelitev skupščine v dve zbornici po evropskem vzorcu ustrezala srbskim koristim. In res so se v Srbiji že oglasili glasovi proti tej izpremembi. Med protestanti pa so najglasnejši srbski velikosolci!

Razmere na Balkanu.

Položaj med Macedonijo in Staro Srbijo postaja vedno slabši, dasi se Turkom prijazno časopisje na Dunaju, v Budimpešti in v Berlinu trudi dokazati, da se je vsled pomirjivega nastopa novega macedonskega odbora položaj izboljšal. Iz Skoplja poročajo, da so se pri vasi Pridvorici zgrabili te dni Arnavti in Srbi. 70 Arnavtov je napadlo hišo duhovnika Božovića, da bi mu baje pobrali orožje. Tega pa niso našli, a hoteli so mu zato odvzeti hčer. Prebivalci so prihiteli na pomoč in vnel se je krvav boj, v katerem je obležalo več mrtvih in ranjenih. Arnavti so zažgali vas in se umaknili.

Vojna v Južni Afriki.

Angleški listi poročajo, da so dosegle Frenchove operacije na severovzhodu Transvaala ta veliki uspeh, da so „razpršile burške čete“. Angleška armada pa že poldrugo leto skoraj ne dela nič drugega, kakor „razprševa burške čete“. Buri se seveda v resnici vedno sami razprše, ako vidijo, da je sovražnik toliko močnejši, da bi bil odprti boj z njim nevaren. Tudi poročila o udajah in plenih so sila pretirana. Burov bi že davno ne bilo več, ako bi bile resnične vse tiste kapitulacije, in ako bi bili imeli Buri res vsa „zaplenjena“ živila ter vse „zaplenjeno“ streljivo, bi vse to zadoščalo za dvoje troje burških armad! Ali Burov v resnici vse te zaplenitve ne škodijo mnogo, kajti angleški vlaki vozijo vsak dan nova živila in novo streljivo za Bure. Ne mine teden, da bi se Buri ne bili odškodili za svoje izgube. Renomiranje Frencha je torej docela brezpomembno in naravnost smešno. Novih poročil z bojišča ni.

Dopisi.

Iz Novega mesta, 28. aprila. Tukajšnji dopisnik je nedavno označil brezbržnost naših somišljenikov za domačo javno vprašanje. Le med volitvami je dosti besed in dela, toda v prihodnje bode vse zaman, ako se med tem samo mirno gleda nasprotno podkopavanje. Iz središča nam treba krepke iniciative, pa naj se magari ustavljajo nekateri meščani, ki vse sami najbolje vedo.

Največ se še deluje v glasbi; glasba je sicer najblažja politika, a najizdatnejša ni. Vendar nas je sinočnji koncert Čitalnice čez dolgo nekoliko potolažil; kakor je vidno iz prijavljenega programa, je še dobre volje, da se nas seznanimo s plemenito klasično in slovansko glasbo. Poleg domačinov Nedveda in Hajdriha čitamo same velmože: Mozart, Rubinstein, Liszt, Chopin in Dvořák. — Za drobno oceno posameznih proizvajanj tu ni mesta, naj torej v dobrem namenu zabeležimo le par opazk.

V salonskem orkestru, ki je igral ouverturo k „Figarovi svatbi“, smo opazili več novih močij, med njimi pri vijolini zopet ljubko gospodično, kar je v Sloveniji, žal, še precej nenavadno. Skladba se ni igrala slabo, a slišali smo jo že bolje v tej dvorani.

Vijolinista gg. Š. in W. pokazala sta v tercetu, oziroma v solu (s klavirjem), da sta svojo ne malo spretnost v igranju zopet popolnila, in g. K. je živ dokaz, koliko se da poleg nadarjenosti s pridnostjo doseči na doslej neznanem instrumentu (vijoli). Ni se sicer igralo vse, kar in kakor je bilo pisano, toda obdi pojem o skladbah smo dobili in to je glavno; Dvořákov tercet je brez dvoma napravil na slušalce najboljši utis, zato upamo, da ga slišimo kmalu zopet.

G. I. Hladnik je z znano izurjenostjo in gorkoto igral po eno Lisztovo rapsodijo in Chopinovo nokturno. Nokturna nam je ugajal bolje, ker se je tudi bolje igralo, in ker pri njem ni bilo toliko znati nekaterih partij breččega klavirja, ki prav res ni več, oziroma ni bil za umetno proizvajanje finih skladb. Ako hoče Čitalnica podajati takih duševnih vžitkov, mora imeti svoj koncertni klavir ali pa mora biti složna z društvi, ki ga imajo; tu ni na mestu sklicavanje na prvenstvo in malenkostno nasprotovanje naporom za boljše glasbo, ki res niso majhni niti so zavidnosti zaslužiti. Sicer ima več prijateljev in odbornikov Čitalnice boljše klavirje, kakor je oni, s katerim se je moral g. H. ukvarjati.

Raznovrstnost v programu nam je donesel kvartet „Dolenjsk. pevsk. društva“, ki je zapel na občno zadovoljnost tri domače pesmi. — Poleg treh starejših priznanih pevcev se je postavil prvi tenorist g. M. s krepkim, pa milodonečim glasom. Ako se bode kvartet še skupno vadil in večkrat nastopal v enakih koncertih, dvigne se še močno nad sedajno višino. — Isto velja seveda o večini požrtvovalnih sodelavcev pri tem koncertu, ker povsodi

njem in jokalo tako bridko, da se je Zajkin sramoval.

„Zares, zakaj se pa jezim?“ si je mislil... „Tiho bodi“, je dejal Zajkin ter položil dečku svojo roko na rame, „in odpusti, Petrček. Pameten dečko si, imeniten fantek, in ljubim te!“

Petrček si je obrisal oči z rokavom, vzdihnil, sedel na svoj prejšnji prostor in začel izrezavati damo. Zajkin je šel v svojo sobo. Tam se je stegnil na divan, pomaknil roke pod vzglavje in začel razmišljati. Dečkove solze so njegovo jezo potolažile in pritisk na jetra je izginjal. Bil je sedaj samo truden in lačen.

„Papa!“ je začel Zajkin pri vratih. „Ali naj ti pokažem svojo zbirko žuželk?“

„Dà, le pokaži jo.“

Petrček je prišel in dal očetu dolgo zeleno škatljo, iz katere je čul Zajkin obupano praskanje nožic ob stene. Dvignivši pokrov, je videl celo množico metuljev, hroščev, murnov in muh, ki so bile na dnu škatlje nabodene na iglah. Vse, razen dveh ali treh metuljev, je živel in brcalo.

„Muren živi še vedno!“ se je čudil Petrček. „Včeraj zjutraj sem ga ujel, a še vedno ni mrtev!“

„Kdo te je naučil, nabadati jih?“ je vprašal Zajkin.

„Olga Kirilovna.“

(Konec prih.)

je treba mnogo zanimanja in napora, da se oprosti prijetnih spon diletanstva. To pa je pri nas mogoče, kar se je sinoči zopet pokazalo, in kar je glavni uspeh večera.

Občinstvo je bilo izbrano, a bilo bi ga lahko več, saj je mikal improvizovan ples po koncertu. To je sicer vabljiva, a takega večera ne prav primerna reklama, ki bi se ne smela udomačiti, če se neče, da ples absorbira vse zanimanje. Odbor je storil vsaj na videz prav, da plesa ni postavil na vzpored.

Iz Gornje savinske doline, 26. aprila. Pred dvema letoma je ustanovil na Rečici „slavno znani“ kaplan Melhijor Zorko, bajé glavni junak romana „Ante terminum“, konzumno društvo in v zvezi s tem, oziroma kot podpore tega tudi „Ljudsko hranilnico in posojilnico“.

Takoj ob rojstvu so se slišali glasovi, ki so z neko gotovostjo prorokovali, da tema dvema zavodoma ni sojeno — dolgo življenje.

Kdo bi si mislil, da bi se to prorokovanja toli brzo uresničilo?! Vsa znamenja kažejo namreč na to!

Javna tajnost je namreč, da je „Ljudska hranilnica in posojilnica“ v Rečici v nekem gotovem slučaju skrajno — no — recimo — nerealno poslovala in da bi prav lahko prišla v neljubo dotiko z nekim državnim uradom. No, pa danes še zamolčimo podrobnosti — iz krščanskega usmiljenja!

Sicer krščansko usmiljenje v tem slučaju ni prav na mestu, vendar še hočemo nekoliko potrpeti, zlasti ker vemo, da kazen ne bo zadela — žal — pravih krivcev, ampak revne pare — slamo-reznike, katere so brezvestni spekulanti pripravili svojim slepim orodjem, ki pa sedaj ne vedo ne naprej, ne nazaj po znani prislovi „Naprej ne vem, nazaj ne smem“.

Gospodje, dvanaajsta ura bo skoro bila in nastal bo vihar, da nikoli takega!... In ta vihar utegne, ne, bode porušil in podrl vse ono, kar se imenuje pri nas klerikalna gospodarska organizacija, — v Savinski dolini za vedno! — Naša beseda na to! Ali ste razumeli, ali ste slišali? —

Za slovensko gledališče.

Sezona našega jedinega slovenskega gledališča v Ljubljani se je končala zadnje dni meseca marca. Tudi pretekla sezona je bila v moralnem oziru plodovita in našemu dramatičnemu društvu, njegovi intendantci ter našemu narodu sploh na čast. Z našega odra je govoril Šekspir in so govorili nekateri drugi tuji in domači dramatik in komponisti.

Naše jedino slovensko gledališče se pripravlja na novo sezono. Konstituiral se je nov odbor, ki vodi priprave za novo sezono. Ta odbor je dolžen, sestaviti nov repertoar in popolniti igralno osobe za dramo in opero ter oskrbeti še marsikaj drugega, česar treba za deske, ki naj „pomenijo svet“.

Dela je torej obilo in obilo je skrbij ter bode obojega čimdalje več, čimbolj se bližamo mesecu septembru.

Kakor pa je po izreku grofa Montecuculija za vojno treba prvič denarja, drugič denarja in tretjič — denarja: tako potrebuje naše dramatično društvo, če hoče nadaljevati svoje kulturno delo in če hoče celo napredovati, denarnih sredstev. Naše gledališče dobiva podporo od dežele, od mesta in pa od članov dramatičnega društva. Ali vsa trojna podpora komaj zadostuje, da se vzdrži naš Talijin bram na dosedanj višini. Igralno osobe treba pošteno plačevati, ker ne moremo zahtevati, da bi umetniki igrali ali pevali za kratek čas ali le iz rodoljubja. Časi diletantizma so minuli, in naše gledališče potrebuje pravih umetnikov, dramatičnih in opernih. Ti pa stanejo vsako leto več. Režija našega gledališča stane torej ogromno svoto denarja, o kateri se marsikateremu obiskovalcu gledališča niti ne sanja.

Naše gledališče mora skrbeti, če ravna razumno, in če misli na bodočnost, tudi za mladi umetniški naraščaj, ki bi izhajal iz našega naroda samega. Treba bo skrbeti, da pošljemo talentirane igralce in igralko v kako dramatično šolo na Dunaj, v Prago. Pri vseh takih rečeh ima nervus rerum prvo besedo! „O cives, cives! Quærenda primum

pecunia est...!“ — predno moremo misliti na uspešno delo v novi sezoni.

Tisti trije viri, iz katerih črpa naše slovensko gledališče svoje finančne moči, nam skoro ne zadostujejo več, in kakor žejen Beduin po arabskih puščavah, se oziramo po novih virih! Kdo nam jih pokaže? V kateri oazi ležé skriti?

Rodoljubnih davkov imamo Slovenci res že veliko, ali morebiti bi se nabralo par tisočakov tudi v ta namen. Upajmo!

Pretekla sezona sama zase sicer ni bila pasivna, nego je imela še nekaj prebitka, ali več let sèm vleče se iz prejšnjih dob dolg, ki se je moral napraviti spočetka novega gledališča, in ki še danes tlačí naše dramatično društvo ko mōra, da ne more svobodno dihati niti razvijati se tako, kakor bi se rado razvijalo v duhu sedanjosti...

Rojaki! Mi imamo samo jedno gledališče na vsem slovenskem ozemlju. Gledališče je vsakega modernega in kulturnega naroda čast in ponos. Naše gledališče je torej že zaradi tega velike in tem večje važnosti za nas, ker je jedino naše gledališče. Važno je v obče v kulturnem in zlasti v narodnem oziru.

Pustite, da propade naše jedino slovensko gledališče v Ljubljani, in videli boste, kako bode germanizacija napredovala, kako se bodo srednji sloji našega meščanstva odvajali slovenstvu, kako se bo po Ljubljani čimdalje bolj nemški govorilo, in kako bo bledele narodna zavest, in kako se bo šopirila tuja govorica!

Ali naše gledališče je važno seveda za ves naš narod. Vsak rojak, ki pride v sezoni za nekaj dnij v Ljubljano, vé, da mu je odprto gledališče, kjer sliši v svojem jeziku dramatične in operne predstave.

Naše narodno gledališče je torej naše narodno kulturno svetišče. Vsaj mi želimo, da bi to bilo ali postalo v čim lepšem pomenu besede.

Pripravlja se na novo sezono, obračamo se torej do našega občinstva, da bi čim več rojakov pristopilo k prevažnemu „Dramatičnemu društvu“. Potem bi nam bilo tudi mogoče, zopet izdajati „Talijo“, ki je važna za naš gledališki repertoar in bo nudila čitalnicam in drugim društvom po deželi novih porabnih iger.

„Dramatično društvo“ ima pripravljen velik izbor eno- in večdejanjskih iger najrazličnejšega značaja, ki bi se lahko izdale v „Taliji“ takoj, ako bi se oglasilo dovolj naročnikov, oziroma dovolj novih članov društva. Zato pa apelira odbor na rodoljube in rodoljubkinje po vseh slovenskih deželah, naj se iz ljubezni do slovenske dramatične umetnosti in do slovenskega gledališča vpišejo v „Dramatično društvo“, da bode mogla izhajati „Talija“ iznova, in da dobi društvo nekaj novih dohodkov. Vzlic vsem dosedanjim podporam naše gledališče ne more napredovati, ako mu rodoljubi ne priskočijo na pomoč z novimi doneski; dà, bati se je celo, da se spričo starega dolga naše gledališče ne bi moglo vzdržati niti na sedanji stopinji razvitka! Novih členov in podpornikov je „Dramatičnemu društvu“ nujno potrebno, zato naj bi blagovoliili rodoljubi križem slovenske domovine začeti najodločnejšo agitacijo za naše gledališče ter naj bi slovensko časopisje vedno in vedno vplivalo na rodoljubno občinstvo, da se oglasi čim preje in čim največ novih členov in členic „Dramatičnega društva“ ter naročnikov „Talije“!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. maja.

— Osebnosti. Zapovednik ljubljanske divizije, g. Rudolf pl. Chavanne, je imenovan podmaršalom. Topničarski podpolkovnik, g. Evgen Franck, je imenovan polkovnikom, major domačega pešpolka, g. Matevž Prašnikar, je imenovan podpolkovnikom.

— Žilindra dr. Šusteršiča. Grajalni odsek je imel včeraj popoldne sejo, ki je trajala do 7 ure zvečer. Zasiščana sta bila tudi dr. Tavčar in dr. Schalk. Odsek je sklenil, da ostanejo njegovi sklepi tajni, dokler ne pridejo v zbornico. Kakor poročajo neki nemški listi, so slovenski klerikalci zelo nejevoljni na dr. Kramarja in mu očitajo, da je razkril svoje liberalno srce in da dela zoper dr. Šusteršiča ker je dal zaslusiti kot pričo dr. Schalka!

➡ Dalje v prilogi. ➡

— Šusteršičev revolver. Pri razpravi o žilindri minoli petek je dr. Šusteršič slovesno izjavil: Psovajte me, kakor hočete, jaz se ne bom nikdar dvobojeval. To svoje nasprotstvo proti dvoboju je utemeljeval s svojo trdno vero v resnice in nauke katoliške cerkve. Cerkev res prepoveduje dvo boj, ali vzlic temu ne verjamemo, da bi Šusteršiču narekovali samo verski oziri njegovo stališče, nego sodimo, da mu ga narekuje v prvi vrsti — strahopetnost, saj nosi isti dr. Šusteršič, ki odklanja dvo boj, vedno revolver pri sebi, in je pri neki sodni obravnavi v Ljubljani sam povedal, da zato nosi revolver, ker se boji napada. O tem seveda ni govora, da bi se Šusteršiču kdaj res kaj žalega storilo. Šusteršič ve sam prav dobro, da največ, kar se mu more zgoditi, je to, da dobi kako zaušnico. In vendar nosi revolver in pri njegovem naturelu ni izključeno, da bi se ga v takem slučaju tudi poslužil, in bi se prav nič ne zmenil za cerkvene zapovedi. Nevarnosti, da bi kdo na njegovo čestito telo streljal, se ne bo izpostavil, naj ga psujejo kakor hočejo, a da je pripravljen vzlic vsem verskim in cerkvenim prepovedim celo pri sodišču eventualno streljati na ljudi, to priča dejstvo, da je k politični sodni obravnavi prišel oborožen z revolverjem! Pravo stališče dr. Šusteršiča brez vsega verskega okita je torej, da bi se on že streljal, ko bi nasprotnik ne smel streljati.

— Unijatsko gibanje v Rojanu. Iz Trsta se nam piše: Cenjene čitatelje „Slov. Naroda“ bode gotovo zanimala naslednja črtica o unijatskem gibanju v Rojanu in o lojalnosti „Slovenčevega“ tržaškega poročevalca. Bilo je v mesecu januarju, ko je zborovala „Bratovščina sv. Cirila in Metoda“ v Rojanu. Temu občenemu zboru je predsedništvo naznanilo tudi uspehe pogajanj s tržaškim škofom glede slovenskega petja v rojanski cerkvi. O tem, da je bilo pri tem zborovanju slišati pikrih opazk na adreso škofa in rojanskega župnika Jurizze, nečemo pisati, pač pa je treba pibiti, da se je soglasno skienilo in izvolilo štiri člane, ki naj na pristojno mesto naznanijo izstop članov iz latinskega obreda in prestop v grško-slovanski obred. Mejtemi štirimi pooblaščenici je bil tudi — tržaški poročevalc „Slovenca“. Muž se je seveda potem, ko je izvedel, da so „Slovenčevi“ krogi unijatskemu gibanju sovražni, odtegnil sodelovanju in se preselil iz Rojana daleč proč. Da bi ne prišel ob tistih par kronic, ki mu jih plačuje „Slovenec“, je premenil svoje prepričanje o unijatstvu. Sedaj pa naj javnost sodi, koliko se sme „Slovenčevemu“ tržaškemu poročevalcu verjeti. No, „Slovenec“ nima na tržaškem ozemlju nič zaslombe, zato nam ne dela njegovo bevskanje prav nobenih skrbi, pač pa naj bo zagotovljen, da ga bo za njegovo protunijatsko gibanje še glava bolela.

— Radikalizem laških duhovnikov. „Edinost“ poroča, da ima tržaški škof v rokah protest in tožbo, podpisano od vseh duhovnikov, ki se zbirajo okolo „Amica“, v kateri zahtevajo, da naj se slovenski jezik popolnoma izključi iz tržaških cerkva.

— Promenadni koncert priredi danes zvečer ob 8. uri v areni „Nar. doma“ ljubljanska meščanska godba. Danes se vrši tudi občni zbor društva „meščanska godba“. Želeti je, da se občinstvo živo zanima za godbo, ki je doslej tako vrlo izpolnovala svoj namen, ter da poskrbi, da se izvolijo v odbor moške, ki bodo strokovnjaško in resno vodili to godbo k vedno večjemu napredku in k večji popolnosti!

— Slovenski igralci na Sušaku. Troje slovenskih igralcev priredi z nekaterimi diletanti, bivšimi člani slovenskega deželnega gledališča, v Sušaku troje predstav, in sicer igrajo danes veseloigro „Alfonz“, v četrtek veseloigro „Pariški potepuh“, v petek pa igri „Kdor se poslednji smeje“ in „Starinarica“.

— „Rokovnjače“ bodo igrali v Trstu spočetka junija, v Idriji in v Trbovljah pa koncem junija ali spočetka julija. Tudi v Mariboru jih vprizore.

— Redka plodovitost. V Gorenji Šiški pri posestniku Antonu Šusteršiču, po domače pri Kosu, sosedu gostilne pri Pavišču je imela krava v 15 mesecih šestero telet. Zadnji so bili pred 3 tedni trije junčki, ki so zdravi in čvrsti. Prva tri teleta je zvrгла v 6 mesecih in so

radi prezgodnjega poroda prišli na svet mrtvi. Ljudstvo hodi z zanimanjem gledat to izredno plodovito kravo in troje junčkov.

— Prostovoljno gasilno društvo v Mengšu poslavi dne 2. junija t. l. svojo desetletnico, ob kateri priliki se blagoslovi gasilni dom in orodje. Vspored slavnosti je naslednji: 1. junija zvečer ob osmih bakljada z godbo po trgu. 2. junija ob desetih dop. maša ob dveh pop sprejem tujih gostov, ob treh blagoslovljenje gasilnega doma in orodja. Po blagoslovu odkorakajo gasilci v gostilno g. Marije Jendičeve, kjer bo veselica s srečolovom. Pri slavnosti bo svirala mengiška godba.

— Opatijske novice. Piše se nam: Vesela vest je došla te dni z Dunaja. Upravni odbor južne železnice je v zadnji seji sklenil, nasvetovati občenemu zboru, naj dovoli primeren prispevek za zgradbo električne železnice, ki bo vezala južnoželezniško postajo Matulje z Volosko, Opatijo in Lovranom. S tem bo lepo razvijajoča se Opatija zopet mnogo pridobila. Letos je bil naval tujcev posebno velik in tudi še sedaj je izredno mnogo gostov tu. Zahvaliti se je seveda za to v prvi vrsti tistim visokim gostom, katerim sledi vedno mnogo manjših zvezd. Veliki vojvoda luksemburški je letos bil skoro celo zimo tu. Povodom petdesetletnice njegove poroke so se vršile njemu na čast velike slavnosti, ki so zlasti po zaslugi hrvatskega pevskega društva „Lovor“, pevskega društva „Quarnero“ in gasilnega društva kaj lepo uspale. Odlikovan je bil pri tej priliki bišni zdravnik velikega vojvode, vladni svetnik dr. Glax, drug pa nihče, in so dotične vesti nemških listov neresnične. Zdaj se mudi tudi rumunski kralj Karol tukaj. Kralj Karol ima jako velike zasluge za Opatijo, in je torej naravno, da se mu je priredil jako sijajen sprejem. Vse je bilo v zastavah, gasilno društvo pa je delalo špalir. Kralj, ki je prišel s kraljico, znano pisateljico Carmen Sylvo, je bil vidno iznenadjen. Ogovoril je župana dr. Stangherja, predsednika zdravniške komisije dr. Glaxa, okrajnega glavarja in zapovednika gasilnega društva Fr. Doberleta, s katerim je dlje časa govoril in mu končno v roko segel. S kraljem in kraljico je prišlo tudi številno spremstvo. Te dni smo videli tudi predstojnika hrvatske učne uprave Armina Pavića tu. Ogledal si je „Delavsko šolo“ v Kastvu, ker hoče tudi na Hrvatskem uvesti take šole. Vreme je tu prekrasno. Lepše spomladi si je težko, misliti kakor jo imamo tu. Dovolj je, če povemo, da so se posamični gostje že začeli kopati v morju.

— Nov vožni red državne železnice ima nekaj sprememb, katere so razvidne iz izvoda, ki ga prijavljamo na drugem mestu. Najvažnejše so: Ponočni gorenjski vlak odhaja odlej za 19 minut pozneje z južnega kolodvora, namreč ob 12. uri 24 min. Zjutranji gorenjec odhaja za 12 min. poprej, to je ob 7. uri 5 min. — Na dolenski progi vozita jutranji in popoldanski vlak do Straže Toplic, večerni pa samo do Novega mesta; nazaj vozi jutranji vlak, le iz Novega mesta, ostala dva pa iz Straže-Toplic. — Prvi jut. Gorenjec prihaja zdaj v Ljubljano že ob 3. uri 25 min. drugi pa ob 7. uri 12 min. — Jutranji Dolenjec iz Novega mesta prihaja zdaj ob 8. uri 44 min. v Ljubljano, južni kolodvor.

— Mestna kopel. Od 14. do 20. aprila letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 434 kopelji, in sicer za moške 349 (pršnih 240, kadnih 109); za ženske pa 85 (pršnih 11, kadnih 74).

— V Ameriko sta se odpeljali meseca aprila t. l. z ljubljanskega južnega kolodvora 702 osebi. Zaradi nameravanega izseljenja v Ameriko pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti je bilo aretiranih 10 mladeničev.

— Pred kazino v Šlenburgovih ulicah je padel včeraj popoldne konj, katerega je fjakarski hlapec J. N. prepeval in podil. Konj je na levi nogi poškodovan.

— Ukraden voziček. Sodarskemu mojstru A. R. v Kozelijah ulicah je neznan tat ukradel zeleno pobarvan, dvokolesni voziček.

— Izgubljene stvari. Na poti na Rožnik je izgubila služkinja L. K. zlat prstan z rudečim kamnom. — Pomožni uradnik M. K. je izgubil na potu od Turjaškega trga do Mestnega trga dva dese taka. — Na Dunajski cesti je izgubil neki gospod denarnico s tremi desetaki in z dvema petakoma.

* Češke Sokolice. Na Češkem imajo več sokolskih ženskih društev, in sicer v Chrudimu, Kraljevem Hradcu, Jindř. Hradci, Turnovem, na Kladnu, v Ml. Boleslavi, v Č. Brodu, v Slanem, v Sušici in v praških predmestjih. Te dni sta posetila praške Sokolice dva japonska pedagoga: dr. Jira Schimoda, učitelj na dekliški šoli v Tokiju in dr. Suzume Mizobuchi, učitelj na ondodnem višjem seminaru. Prisostvovala sta vaji Sokolic, ki se pripravljajo na vsesokolsko slavnost v Pragi, dve uri. V tem klubu, ki obstoja že 30 let, so gospe in gospice ter se vadijo vsak teden trikrat. Članarina znaša 2 kroni na mesec. Načelnica je gđ. Ana Ptačkova. Sokolice nastopijo na praznik sv. Petra in Pavla v velikem številu javno.

* Nemiri v Lvovu. 29. aprila so se pripetili v Lvovu veliki nemiri. Delavci brez posla so napadli pekarno, odnesli kruh in šli potem na Ring, kričeč: „Dajte nam dela! Dajte nam kruha!“ Pobili so na mnogih hišah okna ter se vedli sploh jako nasilno. Policija in vojaštvo sta napravila mir. Socialnodemokratsko vodstvo je izdalo lepake, ki pozivljajo delavce k miru. Beda in brezposelnost sta kriva teh izgrediv.

* Medicinski kurzi v Rusiji. Leta 1886 so bili otvorjeni v Rusiji ženski medicinski kurzi in „Danes“ — piše „Narodno Zdravje“ — „14 let pozneje, stojimo zopet pred novim izpustom zdravnic. Bog daj srečo!“ „Zdravnikov je v Rusiji premalo. Kaže se sicer, da jih je preveč, a to je le posledica zbiranja zdravniškega osebja v večjih mestih. A tam, „v globini Rusije“, ne neha tožba o nedostatku zdravnikov. Ne daj Bog, da bi se pojavila danes ali jutri kaka epidemija! Ta nedostatek se pokaže potem občutnejšim nego se misli. Z otvoritvijo ženskih zdravniških kurzov se veča število ruskih zdravnikov. In za to največjo hvalo! Nočemo govoriti o tem, da se bolna ženska mnogo lažje posvetuje z zdravnico kakor z zdravnikom, kateremu včasih tudi v najhujši sili ne more razodeti vsega, kar jo vznemirja. Tudi ne bomo govorili o tem visokonravstvenem pomenu, da se potom ženskega medicinskega obrazovanja naše matere in hčere osvobojujejo od včasih neposilnega vplivanja moških na njih usodo in od drugih vnanjih pogojev, — da je polna individualna svoboda, za katero stremi dandanes, že brez izjeme vsemu žensstvu dosegljiva. A neomejena udanost trudu, katere se je tako slavno pojavljala za prvih ženskih medicinskih kurzov in se pojavlja sedaj še v večji meri, — je najboljša jamstvo, da bodo zdravnice novega izpusta sijajno nadaljevale delo svojih prednic, in slava ruske zdravnice ostane na veke nerazrušljiva.

* Zanimliva števila. Statistični oddelek pri petrograjski mestnej upravi je zbral zanimive podatke o smrtnosti sredi ljudij bavečih se s „svobodno profesijo“. V to skupino štejejo se učenjaki, literati in razni umetniki. V obče imajo učenjaki in literati v Petrogradu (443 duš) koeficijent smrtnosti 23 95%. Za sušico jih umira 1:80%, na 1.000 duš. Gospodujoča je smrtnost od krupoznega vnetja pljuč — 18:80% vseh smrtnih slučajev. Po številu smrtnosti za to poslednjo boleznijo zavzemajo literati in učenjaki prvo mesto sredi vseh drugih „svobodnih profesij“, kar se objasnjuje z ene strani s precejšnjo starostjo, a z druge in sicer večinoma — z bolnim srcem, katero se tak pogosto nahaja v osebah, katere so se posvetile umstvenemu delovanju, zahtevajočemu, da vedno sede. Smrtnost za epidemičnimi boleznimi je jako omejena. Za rakom in kapjo jih umira 2 67%. Po koeficijentu samomorov zavzemajo visoko mesto. Petrograjski umetniki dajo 16:24% smrtnosti. Največ jih umira za apopleksijo — 17 5%, vseh smrtnih slučajev med njimi. Za krupoznim vnetjem pljuč jih umira trikrat manj, kakor učenjakov in literatov.

* Vojakl so zgoreli. Iz Vannesa poročajo: Šest topničarskih baterij je odšlo na vaje ter so nočile v vasi St. Jean. Na krat je nastal požar in zgorelo je šest topničarjev, več pa se jih je hudo opeklo.

* Morilec oproščen. Grof Cornulier je lani ustrelil svojo ženo, ko je prišla pravkar po stopnjicah od odvetnika Leroux, s katerim je imela razmerje. Pariški porotniki so grofa oprostili. Obravnava je dognala, da je morilec sam nemoralen, brutalen in zapravljiv človek, ki pa se dela pobožnega.

* Ruske amazonke. Ko so se začela neprijateljstva ob reki Amur, so se zbrali Kozaki in šli preko Amurja na boj proti Kitajcem. V okraju Gornjega Blagoveščenska je postal položaj jako nevaren, kajti pojavljati so se začeli oboroženi sovražniki. Izmed ondodnih Rusov pa je bilo odšlo vse, kar more nositi puško, le 41 moč je ostalo, starci, bolniki, ženske in otroci. Radi velike sile so dobile kozaske deklice ukaz, naj gredo takoj na stražo. In res so se oblekle v uniformo, vzele orožje ter odšle na breg Amurja stražit. V raznih praskah so se odlikovale te ruske Amazonke tako, da dobi sedaj 16 najvrljših teh deklet od ruskega vojnega ministrstva odlikovanja.

* V petrograjskem ženskem medicinskem institutu, kateri se vzdržuje s privatnimi požrtvovanji, uči se sedaj v štirih kurzih 864 slušateljic. Prihodnjo jesen, ko se otvori še peti kurz, se to število še poveča. V domu, kateri je zidalo društvo v okrepljenju sredstev ženskega medicinskega instituta, živi 120 slušateljic iz drugih mest in hodi na hrano vsak dan 300 učenk. Nedavno je bila otvorjena nova zgradba velikega kirurškega avditorija in ambulatorija z brezplačnim sprejemanjem bolnikov.

* Ženski trud. V Moskvi so se začele priprave za prvo žensko profesionalno šolo za tipografijo in sicer jo ustanavlja E. K. Gerbek, posestnica edine tiskarne v Rusiji, v kateri delajo le ženske. Šola je proračunjena na 20 učenk in ima internat. Poučevalo se bo črkostavljenje, tiskovno delo, brošuranje in knjigovezanje. Kurs traja 3 leta. Poučevale bodo izključno ženske in sicer mojsterice po svoji specialnosti.

* Električni nabiralnik. Iz Newyorka poročajo, da je zopet neko iznašel aparat, ki bode zbujal strmenje in veselje ljudij. Ta aparat je električen nabiralnik za cerkve. Ako bo pritisnil duhovnik ali cerkovnik na električen gumb, potem bo stekel nabiralnik po žici ob vrstah klopij ter se vstavil vsakikrat tako dolgo, da se vrže vanj novc. Prej pa se nabiralnik ne bo ganil od klopi, zato bode imel tak aparat več uspeha, kakor doslej cerkovniki. Nabiralnik bo prisilil ljudi vsake klopi, da vržejo vanj vsaj mal novčič.

Književnost.

— „Ljubljanski Zvon“. Vsebinsa majskega zvezka je tale: 1. A. Askerc: Napoleonova ljubica. Zgodovinska idila. 2. Fr. Serafin: Žrtve. Povest. 3. Anton Trstenjak: Ogrski Slovenci. 4. Aleksandrov: Zgodnja pomlad. (Pesem). 5. S. Gregorčič: Predsmrtne. (Pesmi). 6. Fran Orožen: Praznovanje sv. Jurja na Štajerskem. 7. Branislav Nušič: Knez Semberijski. Zgodovinski prizor. 8. Dr. Ivan Robida: Alkoholizem. 9. Rajko Perušek: Iz hrvaškega pesništva. 10. Aleksandrov: Tam zunaj že tulpe žarijo. (Pesem). 11. Fran Valenčič: V duši je zavela mrzla zima. (Pesem). 12. Ksenija: Šumi Nil. (Črtica). 13. Književne novosti. A. Askerc: Knjige „Slovenske Matice“. — Predlog o zvezi „Hrv. Matice“ s „Slovensko Matiko“. — Fr. Ilešič: Zbornik. — A. Askerc: A. P. Čehov: „Momenti“. — Dr. Gojmir Krek: Sonettenkranz von Dr. Franz Prešeren. — Dr. Ilešič: Knjige „Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti“. — L. N. Tolstoj. — Franjo barun Trenk i njegovi panduri. — 14. Upodabljajoča umetnost. A. A.: Dve novi sliki Groharjevi. 15. Med revijami. Askerc: Krakovski „Czas“. — „Slavjanski Vjek“. — „Slovansky Přehled“. — „Nova Iskra“. 16. Naše obnebe. Astronomski koledar za mesec maj. 17. Splošni pregled. † Václav Brožík. — III. kongres slovanskih žurnalistov v Dubrovniku. — Deputacija „Hrvatske Matice“ v Ljubljani. — Odlikovana slovanska umetnika. — A. Askerc: „Obmejni“ Slovenci. — Dr. K. Štrekelj: Advocem pesniti. — Doktorat tehniških znanosti. — Fr. Govékar: Secesija na odru. — r—: Mednarodno mirovno razsodišče v Haagu. — A.: Japonci in latinica. — Tiskovna pomota.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 1. maja. Dan sodbe za dr. Šusteršiča je prišel. Poslanska zbornica se bavi že ves dan z njimi in splošno mnenje je, da za dr. Šusteršiča ni več prostora v državnem zboru,

in da njegova stranka, ako je stranka honetnih ljudi, tega moža ne more več držati. V imenu grajalnega odseka je poročal dr. Kramar, ki je najprej pojasnil, da je v odseku sam derimiral za to, naj se Steinu ne izreče graja zaradi tega, ker je Šusteršiču rekel „Z Vami sploh ne govorim, ker se Vam je trikrat reklo „šuft“ in Vi vendar niste reagirali“. Šusteršič bi bil moral tedaj, ko se mu je reklo „šuft“ zahtevati, da sodi grajalni odsek. Stein je samo to konstatiral, kar so rekli drugi, to pa ni žaljenje. Glede žlindre je rekel dr. Kramar, da se ni nič dokazalo, kar bi svedočilo, da se je dr. Šusteršič hotel osebno okoristiti, da je delal za svoj žep, dasi na drugi strani ne more izreči tako ugodne sodbe. Šusteršiču in „Gospodarski zvezi“ se ni dokazalo, da je namenoma dajala manj vredno žlindro kot polnovredno (Burni ugovori in klici, da je to dokazano), pač pa je dokazano, da je Šusteršič v boju zoper kmetijsko družbo rabil sredstvo, ki ni korektno in ki ni lojalno. (Velika senzacija v celi zbornici). Kramar je potem pojasnil manipulacijo z žlindro, prečital razsodbo kamniškega okrajnega in ljubljanskega deželnega sodišča in končno rekel, da predlaga, čeprav je bilo Šusteršičevo postopanje neokorektno in nelojalno, da naj se izreče Steinu zatgadelj graja, ker je beseda „žlindra“ žaljenje. Poročevalec dr. Dyk je predlagal, naj se Steinu zaradi obeh Šusteršičevih pritožb izreče graja. Potem je govoril dr. Šusteršič. Celo njegovi najbližji somišljeniki mu zamerijo, da se je v tej zadevi sam oglasil. Poslušalo ga je kvečjemu katic 20 poslancev, a ko je končal, se niti njegovi pristaši niso upali mu pritrditi. Vladala je grobna tišina. Šusteršič je novič zastopal mnenje, da je kmetom samo dobroto izkazal in rekel, da to ni bila niti prva niti zadnja dobrota, ki jo je storil. Burni ugovori. Wolf: Pustite ga govoriti, saj itak zadnjikrat govori. Šusteršič: O ne, gospod Wolf, jaz bom še velikokrat govoril. Tekom dalnjega govora se je Šusteršič zapletel v prepir s Steinom. Nastal je buren prizor, na kar je Stein rekel Šusteršiču: Ali hočete, da Vam založim nekaj za-ušnic? Končno je rekel Šusteršič, da mu je vse jedno, kaj zbornica sklene, on da je stvar sprožil samo zatgadelj, ker jo je sodišče s krivično sedbo v napačno luč postavilo. Ko je Šusteršič končal, je Malik zaklical: Ali Vas ni prav nič sram v lastni zadevi tako govoriti? Govoril je na to dr. Schalk, ki je Šusteršiča neusmiljeno ožigosal. Rekel je, da Šusteršič zlorablja vero za politične kupčije, razložil celo zadevo z žlindro, vprašal, koliko kmetov je Šusteršič pregnal z njih sveta, da je zopet dobil tistih 2000 K, ki jih je daroval „Gosp. zvezi“ in dokazoval, da se je konsumentom manjvredna žlindra prodajala kot polnovredna. Iro: Tako goljufajo klerikalni sleparji ljudstvo! Schalk je povedal, da je bil Ferjančič nekoč v kombinaciji, da bi bil postal minister, a Šusteršič je proti njemu intrigiral, ker bi bil sam rad minister postal. (Občna veselost.) Toda ministri morajo imeti čiste roke. Šusteršičeve roke pa so umazane od žlindre. Potem je govoril dr. Tavčar. Šusteršič se je bil pri koncu Schalkovega govora vrnil v zbornico, a ko je začel govoriti Tavčar, je zopet odšel. Okrog Tavčarja se je zbrala vsa zbornica in ga poslušala z napeto pozornostjo. Tavčar je obširno pojasnil ves način Šusteršičevega bojevanja, zlasti tudi zadevo z žlindro. Uprav kolosalno senzacijo je vzbudilo, ko je povedal, da je prišel pred nekaj dnevi k njemu bivši ravnatelj „Gospodarske zveze“ in vprašal, kaj naj stori, ker zahteva Šusteršič od njega, da podpiše dolgo izjavo glede manipulacije z žlindro. Tavčar mu je rekel, naj stori kar hoče in kar more vzeti na svojo vest. Pozneje je bivši ravnatelj zopet prišel k Tavčarju in mu povedal, da je črtal dve strani v tisti izjavi, ki jo je od njega zahteval Šusteršič. Tavčar ga je vprašal, če more na to priseči, česar v iz-

javi ni prečrtal, na kar je bivši ravnatelj rekel ne, priseči ne morem. (Občna velikanska senzacija.) Ko je dr. Tavčar hotel nehati, se mu je od vseh strani klicalo: Nadaljujte, počenjanje tega človeka se ne more dovolj stigmatizirati, na kar je Tavčar nadaljeval. Za Tavčarjem je še obširneje govoril Plantan, ki je krepko ožigosal gospodarski švindal, ki ga uganjajo klerikalci na Kranjskem. Potem je Schalk v imenu nemškoro radikalnih poslancev slovesno izjavil, da njegova stranka od slovenskih liberalcev ni dobila nikacega materiala in da slovenski liberalci niso čisto nič vplivali na nemške radikalce, naj to stvar sprožijo. Schalk je dejal, da ima še veliko materiala na razpolaganje, da pa ga ni porabil, ker mrliča neče tepsti. Točno ob 4. uri je dobil zopet poročevalec Kramar besedo k zaključnemu govoru.

Dunaj 1. maja. Šusteršič je obsojen. Ob četrtna 5. uro se je začelo glasovanje o Kramarjevih predlogih. Prvi predlog, da se Steinu ne izreče graja radi besed „Z Vami ne govorim, ker se Vam je trikrat reklo šuft itd.“, je bil skoro soglasno sprejet. Proti predlogu so glasovali samo klerikalni Slovenci. Drugi predlog, da naj se Steinu ne izreče graja radi besed „vi imate od žlindre umazane roke“, je bil sprejet s 182 proti 33 glasom. (Viharno odobravanje v zbornici in na galeriji, kjer so tudi slovenski visokošolci.) Tretji predlog, da naj se izreče graja poslancu Steinu zaradi besede „žlindra“, ker je to psovka, pa je bil s 118 proti 103 glasom odklonjen. (Viharno ponavljajoče se ploskanje v zbornici in na galeriji.) Šusteršič je torej popolnoma obsojen. Ko je bilo končano glasovanje, je Wolf zaklical Luegerju, ki je glasoval za Šusteršiča: Šusteršič in Vi gospod župan sta sojena. Ob splošni razburjenosti se je ob 1/2. 5. pop. zaključila seja. Čuje se, da je Šusteršič že naznanil prezidentu, da je odložil mandat; če je to resnično, se še ne ve.

Lvov 1. maja. Škoda, ki se je storila pri izgredih delavcev brez posla, je ogromna. Namestnik je obljubil, da se začne takoj razna javna dela, da dobe delavci nekaj zaslužka.

Berolin 1. maja. Razni listi poročajo, da se je proti kancelarju Bülowu začela velika vojna. Na čelu kancelarjevih nasprotnikov stoji predstojnik cesarjeve kabinetne pisarne.

Pozor!
Danes zbiralisti v areni „Narodnega doma“.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 10. do 30. aprila t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in korporacije: Upravništvo „Slov. Naroda“ 140-41 K, upravništvo „Mira“ v Celovcu 511 K, kapl. A. Šebat pri Sv. Barbari v Slov. goricah 3 K za pirhe, tvrdka Iv. Perdan od žigalic 600 K, dr. Fr. Jankovič v Kozjem zbirko 24 K namesto nagrobnega venca + adj. Fr. Jagodicu, župnik Frid. Kukovič na Dobrni 20 K, nabranih ob poroki g. A. Karbe z gđ. A. Dornikovo, župnik M. Uličnik v Dolici 5 K, učiteljci J. Razlag in J. Vesner v Ljutomeru 8 K namesto nagrobnega venca Zorici Šlamberger, nadinž. Fr. Žužek ob poroki Vide Lapajne v Krškem 8 K, bivši tamburaški klub v Št. Petru na Krasu izkupil za godala 90 K, litijsko-smartinske Slovenke dohodek veselice 400 K, (po „Slov. Narodu“), župnik Iv. Sakser v Hotedršici 5 K, združene ženske podružnice ljubljanske dohodek veselice 1280-30 K, občina D. M. v Polju 10 K, posojilnice: v Zagorju ob Savi 20 K, v Idriji 100 K, v Radovljici 30 K, za ljubljansko okolico 80 K (po „Slov. Narodu“), v Mengišu 10 K, za Loški potok, Drago in Travo 20 K, v Rajhenburgu 20 K; podružnici: ženska v Vel. Lašičah dohodek veselice 60 K, ženska za Trbovlje in okolico 167-22 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Avstrijska specialiteta. Na žleodcu boleha-jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na žleodcu krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Škatljica 2 K. Po poštnem povzetju raspodijla to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov pre-parat, sasnarnovan s varnostno snamko in s pod-pisom.

Zahvala.

Slav. „Kmetijski posojilnici ljubljanske oko-lice“ se za doposlanih 30 K za revne učence najtopleje zahvaljuje

Ivan Cerar
šol. voditelj.

Sostro, (Št. Lenart) pri Ljubljani, dne 30. aprila 1901.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 27. aprila: Jožefa Perdan, delavka, 41 let, Hrenove ulice št. 16, vodenica in Brightova bolezen. — Alojzija Čič, delavčeva hči, 5 let, Karolinska zemlja št. 54, škrofuloza. — Fran Žurbi, črevljarski sin, 7 mes., Velike čolnarske ulice št. 5, akutni, črevesni in žleodčni katar. — Milan Pelan, blagajnikov sin, 4 leta, sv. Petra cesta št. 57, vodenica v glavi.

Dne 28. aprila: Bogumila Pelan, blagajni-kova hči, 1 1/2 leta, sv. Petra cesta št. 57, vnetje sopil. — Marija Kunstel, mizarjeva žena, 72 let, Opekarska cesta št. 35, ostarelost.

V hiralnici:

Dne 24. aprila: Fran Vidic, hlapec, 68 let, pljučni emfizem.

V deželni bolnici:

Dne 24. aprila: Marija Zakrajšek, gostija, 72 let, ostarelost.

Dne 25. aprila: Lucija Košir, gostija, 65 let, ostarelost. — Albina Pristav, narednikova žena, 28 let, jetika. — Helena Blaž, branjevka, 63 let, vnetje pljučne mreže. — Anton Kastelic, dninar, 81 let, ostarelost.

Dne 26. aprila: Neža Jager, zasebnica, 58 let, rak.

Dne 27. aprila: Marija Erdani, posestnikova žena, 39 let, malokrvnost.

V vojaški bolnici:

Dne 27. aprila: Alojzij Žganjar, topničar, 24 let, črevesni legar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m. Srednji krašni tlak 736-0 mm.

April	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Temperat-ura v °C	Vetrovi	Nebo	Mojna v 24 urah
30	9. zvečer	734.0	8.1	sl. jug	dež	28.3
1	7. zjutraj	735.4	7.4	sl. jzhod	oblačno	
	2. popol.	735.7	10.1	sl. sever	oblačno	

Srednja včerašnja temperatura 9.5°, nor-male: 12.0°.

Dunajska borza

dne 1. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.50
Skupni državni dolg v srebru	98.15
Avstrijska zlatna renta	117.95
Avstrijska kronrska renta 4%	97.45
Ogrska zlatna renta 4%	117.50
Ogrska kronrska renta 4%	92.90
Avstro-ogrške bančne delnice	1675 —
Kreditne delnice	637.50
London vista	240.20
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.55
20 mark	23.52
30 frankov	19.08
Italijanski bankovci	90.60
C. kr. cekini	11.31

Potrtega srca naznanjava prebitko vest, da je Vsemogočni najina preljubljena otročička, oziroma bratca in sestrico

Milana in Bogomilo

stara 4, odnosno 1 1/2 leta po kratki a mučni bolezni hkrati k sebi poklicala. Zajedno izrekava najsrčnejšo zahvalo za izraženo sočutje ob prerani smrti in za mnogobrojno udeležbo pri pokopu najinih ljubljencev, kakor tudi za darovane krasne vence.

(908) Oton in Ivanka Pelan.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, go-spodom c. kr. uradnikom, meščanom in slavnim požarni brambci v Krškem izrekam najiskrenejšo zahvalo za obilno udeležbo pri sprevedu svojega ljubega očeta, go-spada

Matija Šusteršiča

k večnemu počitku. Zlasti zahvaljujem pevski zbor krški, ki je ob tem sprevedu z milimi, do srca segajočimi spevi izka-zal poslednjo ljubav svojemu, mnoga desetletja zvestemu tovarišu.

Krško, dne 29. aprila 1901.

A. Šusteršič,
lekarnar.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.
LETNIK XXI. (1901).

Izhaja po 4¹/₂ pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 20 h na leto. Posamezni zvezki se dobivajo po 30 h.

„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ausse, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling, v Steyr, Linc, Bude-jevce, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak v Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Ino-mosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaja, Ljubna, Beljaka, Ce-lovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Fino vino v steklenicah, Kulmbaško pivo v steklenicah, konjak, brinjevec, slivovko, Klauerjev „Triglav“

prilporeča (12—98)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.

Posojilnica v Radovljici
razpisuje službi (892—2)

blagajnika in tajnika.

Blagajnikova plača znaša najmanj 1400 K na leto, plači obeh se določita po dogovoru, blagajnik naj položi, ako mogoče tudi kavcijo.

Ponudbe naj se pošiljajo najkasneje do 10. maja t. l. na naslov: dr. Janko Vilfan, odvetnik v Radovljici.

Dne 3. maja t. l.

zjutraj ob 9. uri bode (906—1)

v II. nadstropju hiše št. 14 v
Franciškanskih ulicah

prostovoljna dražba
raznega pohištva.

Razpis častnih nagrad.

Podpisano vodstvo „Zaveze avstrijskih jugo-slovenskih učiteljskih društev“ razpisuje

dve častni nagradi

po 100 in 60 K za dva najboljša mladinska spisa, obsežajoča najmanj po tri tiskovne pole.

Spisa morata biti izvirna in primerna otroškemu duhu.

Rokopisi naj se pošiljajo predsedništvu „Zaveze“

do dne 1. junija t. l.

Pisatelji naj se ne podpisujejo na svoj roko-pis, temveč naj priložijo svoja imena v zaprtem ovitku, na katerem bodi zabeležen naslov dotič-nega spisa.

Spise bodo ocenjali posebni ocenjevalci. Oce-njena spisa bodeta last „Zaveze“ in izideta kot III. in IV. zvezek „Mladinske knjižnice“.

V Ljubljani, dne 7. marca 1901.

Vodstvo „Zaveze avstrijskih jugoslovan-skih učiteljskih društev“.

Tajnik:
Drag. Česnik.

Predsednik:
L. Jelenc.

(300—35)

V prijaznem trgu ob Savi, postaje južne železnice, se prostovoljno prodaja enonadstropna in za vsako trgovino primerna

hiša

z dvoriščem, gospodarskim poslopjem in drugimi potrebnimi prostori.

K hiši spadajo tudi sadni vrtovi, njive ob cesti in travniki, vse v lepi legi. (901-2)
Kupna cena znaša 11.000 kron, in zadostuje predplačilo 4000 kron; ostanek se zavaruje proti obrestim in plača po dogovoru.
Natančnejša pojasnila daje **Franc Penca**, posestnik v Mokronogu.

Hafnerjeva pivarna.

Z današnjim dnem prevzamem zopet v svojo lastnino pripadajočo gostilnico

„Pri pivarni“

Sv. Petra cesta št. 47
in Komenskega ulice

ter se priporočam častitim gostom za mnogo-brojen obisk.

V Ljubljani, dné 1. maja 1901.

Ivan Hafner.

(913-1)

Kavarna Valvasor.

Danes 1. maja in jutri 2. maja t. l.

KONCERT ciganske godbe.

Vstop prost. Začetek ob 8. uri.

Na mnogobrojni obisk vabi

z vsem spoštovanjem

Andr. Stuppan
kavarnar.

(914)

Razpis učiteljske službe.

Na štirirazredni deški ljudski šoli s pravico javnosti v Trstu se razpisuje služba

učitelja-voditelja

s 1600 K letne plače, 200 K funkcijske do-klade in z 1/3 doneskom k pokojninskemu zavarovanju.

Postavno opremljene prošnje naj se do 20. majnika t. l. dološljejo podpi-sanemu vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, dne 21. aprila 1901.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji poma-gaj“ M. Leustek-a v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur pripo-ročam to sredstvo.

Schweinfurt, dné 11. februarja 1899.
(269-13) L. Kres, mlekarja.

Mizarski poslovodja.

Za neko žagarijo z izdelovanjem par-ketov in tal v Bosni se vsprejme spreten poslovodja, ki je dobro izurjen v izdelo-vanju deščnih tal z uporabo strojev.

Ponudbe naj se pošiljajo pod naslo-vom: „Mizarski poslovodja“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

(810-4)

Lovska psica

ščetinaste dlake, na ime „Mila“ slušaj-ča, in bel Foxterieur, na ime „Bubi“ sluša-joč, z znamkama Moste št. 4 in 5 sta se zaletela. — Oddasta naj se proti na-gradi ritmojstru gosp. Wimmer-ju v Selu. (915-1)

Popolna hrana, stanovanje, kopel, oskrbovanje, postrežba na dan od 4 K 50 vin. naprej. — V (839-3) maju in septembru še ceneje.

Zdravilišče

Krapinske Toplice

na Hrvaškem od zagorjanske železniške po-staje „Zabok-Krapinske-Toplice“ oddaljene za jedno uro vožnje, so odprte od 15. aprila do konca oktobra. 30° do 35° R. gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo proti protinu, mišični in členski revmi, in njih posledičnim boleznim, pri iskl. nevralgiji, kožnih boleznih in ranah, kronični Brightijevi bolezni, otrpjenju, pri najraz-ličnejših ženskih boleznih. — Velike basinske, polne, separate kopeli, kopeli v mramornatih banjah in pršne kopeli, izvrstno urejene potilnice (sudariji), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimnastika. — Udobna stanovanja. Dobre in šne drage restavracije; stalna topla godba. Obširni senčni sprehodi itd. Od 1. maja vsak dan zveza po poštinih omnibusih s postajo Zabok-Krapinske Toplice. Kopališki zdravnik dr. Ed. Mal. — Broš-šure se dobe v vseh knjigarnah. Prospekte in pojasnila pošilja kopališko ravnateljstvo.

Na drobno. **Ivan N. Adamič** ^{evo} Na debelo.

vrvarstvo

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 33

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga kakor: štrange, ujdce, špago, vrvice, mreže za seno, vrvi za seno, transmisije i. t. d.

Vsa druga v to stroko spadajoča dela se solidno in po najnižjih cenah izdelujejo. (866-2)

Ceniki in vzorci brezplačno.

Za pomladno in poletno dōbo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland in roman cement, zelezo za vezi, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodo-vode, štedilnike (Sparherde). (428-11)

Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice, in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje. Nagrobne križe, vlitte kotle, jeklo za svedre, tehnične in uteže, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

trgovina z železnino in špecerijskim blagom.

Ljubljana,

Marija Terezije cesta št. 1, poleg gostilne Figovec.

Hotel Grajzer

Dunajska cesta šte. 32.

Slavnemu občinstvu se prijazno naznanja, da se isti s 1. majem

zopet otvori.

Točilo se bode raznovrstna vina najboljše kakovosti, celo iz leta 1885. in 1887.; istotako se bode točilo vedno izborno pivo. Za kuhinjo bode ob vsakem času najboljše preskrbljeno.

Cene vsestransko nizke.

Naročila na obed in večerjo se sprejemajo.

Za mnogobrojen obisk prosi

Ivan Grajzer.

(894-2)

Razglas.

S tem se odvarja XXII. kralj. ogr.

državna blagotvorna loterija

katere čisti dobiček se po sklepu Nj. c. in kr. apost. Veličanstva uporabi za dobrodelne in splošno koristne namene.

Ta loterija ima vsega skupaj 7691 dobitkov, ki po igralnem načrtu skupno znašajo 365.000 kron, in sicer:

1 glavni dobiček — 150.000 kron	10 dobitkov — — à 1000 kron
1 „ — 50.000 „	20 „ — — „ 500 „
1 „ — 20.000 „	50 „ — — „ 100 „
1 „ — 10.000 „	100 „ — — „ 50 „
2 dobitka — — à 5.000 „	1000 „ — — „ 20 „
5 dobitkov — — „ 2.000 „	6500 „ — — „ 10 „

Žrebanje bo nepreklicno dne 28. junija 1901. — Vsaka srečka velja 4 krone.

Srečke se dobivajo: pri kralj. ogr. loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti (IX. Csepelrakpart, carinsko poslopje) proti prej vposlanemu kupnemu znesku s poštno nakaznico ter pri vseh poštah, davčnih, carinskih merosodnih in solnih uradih, na vseh železniških postajah, pri večini tobačnih trafik ter menjalnic, kakor tudi v loterijskih kolekturah.

Budimpešta, dne 2. januarja 1901.

(911-1)

Kralj. ogr. loterijsko ravnateljstvo.

Ustanovljeno 1872. — Zopet z zlato kolajno 1900 odlikovano. — Ustanovljeno 1872.

Hermana Janke
svetovnoslovit
obnovilec barve las
Je najboljšo sredstvo svetá za barvanje las.

Brez svinca in žvepla. Po dvakratnem namazanju dobé vsaki osiveli lasje zopet svojo prejšnjo pravo barvo, ne da bi se polt onesažila, ali lasje prišli ob barvo. Jamstvo za uspeh. Uporaba dosti ugodnejša in enostavnejša, kakor pri navadnih barvilih las. Jamstvo za brezpogojno neškodljivost. Uradno preiskano in k prodaji dopuščeno. Najvišja odlikovanja, častna darila in zlate kolajne. Na željo se v finih salonih med česanjem povsem neopaženo uporablja. Zahteva naj se pri nakupu vedno izrecno

Janke-jev obnovilec barve las.
Cena za karton gld. 2.— in gld. 6.—.

Herm. Janke, Berlin NW., Mittelstrasse 61.

Spričevalo: Gosp. dr. med. Bredow, Berlin, piše: Obnovilca barve las sem skrbno pre-kušal in potrjujem v polnem prostem prepričanju, da je zmes za organizem, posebno za glavne in poltne živce povsem neškodljiva. Ako se po predpisu uporablja, je vspeh nedvomen in trajen.

Za brade! Po Herm. Janke-jevi „nedosežni“ vodi za obveze brk ohranjuje se brke tudi brez obveze v trajni najboljši legi. 1 steklenica gld. 1.—.

Poševna palčica vsestransko kot najboljša priznana. à gld. 1.—. Veliki ilustrovani za brkine obveze cenik vseh parfum. Specijalitet last. izdelka pošilja se zastoj. Dobiva se v glavni zalogi: S. Mittelbach, Dunaj, I., Hoher Markt 8. — V Ljubljani ima Oton Fettich-Frankheim, Kongresni trg št. 17. (853-3)

MESTNA HRANILNICA V NOvem MESTU.

Aktiva I. Bilanca upravnega imetja za 31. dec. 1900. Pasiva

	K	h		K	h
Račun hipoteknih posojil	1123219	82	Račun vlog.	1563798	63
„ hipoteknih obresti zaostale l. 1900	7993	01	„ hipoteknih obresti: Predplačila		
„ menjic	155450	80	„ l. 1900	6715	63
„ tekoči	145793	74	„ menjicnih obresti: Predplačila		
„ zalog	1650	—	„ l. 1900	2247	59
„ efektov	145371	95	„ založenih obresti: Predplačila		
„ efektovnih obresti, viseče l. 1900	2261	36	„ l. 1900	10	09
„ zamudnih obresti zaostale l. 1900	482	28	„ pro diversi	20090	—
„ inventarja	430	01	„ davkov in pristojbin	207	60
„ uradnih troškov: Zaostali opo- mini in drugi troški.	17	26	„ izgube in dobička: Čisti do- biček	8922	49
„ Saldo l. 1900	440	—			
„ blagajne	18881	80			
	1601992	03		1601992	03

Aktiva II. Bilanca rezervne zaklade za 31. dec. 1900. Pasiva

	K	h		K	h
Račun efektov	27154	63	Račun glavnice	36438	52
„ Viseče obresti	361	40			
„ Poslovni dobiček l. 1900.	8922	49			
	36438	52		36438	52

V NOvem MESTU, dne 31. decembra 1900.

(900)

Ravnateljstvo.

V „Narodni tiskarni“ je izšla v drugem natišu
v proslavo

Prešernove stoletnice

decemberska številka

„Ljubljanskega Zvona“

posvečena povsem

pesniku Prešernu

bogato ilustrovana.

Fosamezni izvodi te številke K 240. Fo pošti 12 vinarjev več.

Naročila usprejema

Lavoslav Schwentner, knjigotržec v Ljubljani.

Pod Trnovo št. 2.

19 Veliko zalogo

Klobukov

priloga
J. Soklič.

Najnižje cene.

Dragotin Košak
* zlatar *

19 Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Velika zaloga

 razne zlatnine in prstanov.

Popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela se ceno in točno izvrše.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice šte. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbiru.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

Av gust Repič, sodar

Ljubljana, Kolizejske ulice šte. 16
(v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Kupuje in prodaja stare vinske posode.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

19 Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvršne slamoreznice in mlatnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Ign. Fasching-a vdove

19 ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Relchova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najpreprostejših kakor tudi najljepših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

Dve prodajalnici

v novo zidani Pallusevi hiši na Sv. Jakobu trgu (907-1)

se dajo v najem od 1. avgusta t. l. pri gospodu dr. Maksimilijanu pl. Wurzbach-u, v Ljubljani, na Bregu št. 10.

Zadnja 2 dneva.

Lattermannov drevored.

Danes v sredo 2 predstavi.

Popoludne ob 4. uri
posebni vspored za otroke in družine.

Zvečer ob 8. uri
na splošno zahtevanje včerajšnji vspored.

Opično gledališče

pod vodstvom ravnatelja Josipa Spinett

Novo! **Ceccho.** Novo!
Dresirani petelin.

Novo! Drugokrat: Novo!
Prešič kot topničar.

Koncem predstave:
Nesrečni potovalci v puščavi.

Vstopnina: Sedež s številko 40 kr., I. prostor 25 kr., II. prostor 15 kr., galer. stojišče 10 kr.

Za mnogobrojni obisk prosim udano

Josip Spinett.

V četrtek samo 1 predstava. Začetek ob 8. uri zvečer.

Jožef Perhauc

v Ljubljani, Dunajska cesta 6

c. kr. koncesionirana

pisarna za promet posestev

se priporoča

za izvršitev nakupov in prodaj graščin, v deželni deski vpisanih posestev, tovarniških etablisementov, mestnih, najemniških in rodbinskih hiš, vil in realitet vsake vrste.

Istotam je tudi koncesionirana pisarna za informacije.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani

dvor. založnika Njeg. Svetosti papeža

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklami nezasluzno sloveča china-železnata vina, katere često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino.

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabilih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolečavih otrocih. Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Vnanja naročila proti povzetju.

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu l. 1894. 58° C vroč vrelec, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrtni in v čenkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdavljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douches — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebske kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštnine prosto

(794-3) oskrbnitvo kopališča.

Za avgustov termin se išče

lepo stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo (eventuelno sobo in kabinet).

Ponudbe na upravnitvo „Slov. Nar.“.

Mlad hlapec

se pri podpisnem takoj sprejme.

Fran Orešek

trgovina s specerijskim blagom, žganjem in vinom

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 9.

Kot

dobra naložba kapitala

kupi se

hiša v Ljubljani

s prostranim dvoriščem v bližini mestnega trga.

Ponudbe pod „hiša“ na upravnitvo „Slov. Naroda“.

Adrijatsko

morsko kopališče „Sesljan“

Postaja: Devin-Sistiana

avstrijske južne železnice.

Lastnik: Knez Aleksander pl. Thurn-Taxis.

Klimatično zračno zdravilišče za celo leto. Iz Trsta 3/4 ure vožnje po železnici. Odlično bivašišče pri zmernih cenah. Penzija. Dunajska kuhinja. Tople morske kopeli. Hotelski voz na postaji.

Ravnatelj Frane Gansmüller

poprej hotel Munsch in nadvojvoda Karl na Dunaji.

Poštna hranilnica ček št. 849.086. Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranilne vloge in obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(40-17)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoč se za izkazano zaupanje, s katerim me je za časa mojega bivanja skozi pet let v Hafnerjevi pivarni slavno občinstvo počastilo, dovoljujem si slavnemu občinstvu naznanjati, da sem prevzel od gospoda **Antona Putrich-a**

hotel „Južni kolodvor“

za več let v najem in sem vse potniške sobe temeljito prenovil. Točil bodem **najboljša naravna vina**, kakor tudi **izvrstno Gössovo marčno pivo** ter skrbel kar najboljše za **okusna jedila**.

Prosim slavno občinstvo, da mi isto zaupanje, katero mi je izkazalo dosedaj, nakloni tudi v mojem novem podjetju v hotelu **„Južni kolodvor“** ter si dovoljujem na prijazen obisk kar najljubše vabiti

z odličnim spoštovanjem

Josip Lorber

restavrat.

(909)

Naznanjam, da sem prevzel od „Národne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razpredajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v založbi „Národne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.

„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI., broširan à 3 gld., vezan v Bonačeve platnice à 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII., broširan à 4 gld., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.; — letniki od IX. do XVIII., broširan à 4 gld. 60 kr., vezan v Bonačeve platnice à 5 gld. 20 kr.

Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.

Zarinski zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.

Dr. Nevešek: „4000“. Povest, broš. à 50 kr.

A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in reki. Prej 50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

I. Schwenntner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.